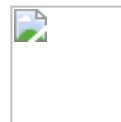

Klima- og miljøkrav for byggeplasser og anleggsområder (forenklet)

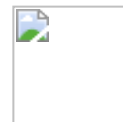
Stavanger kommune

Table of contents

- 1 Innledning
- 2 Minimum utslippsfrie byggeplass eller anleggsområde - ID 3.42
- 3 Krav til maskiner - 3.53
- 4 Oppfølging av maskiner og energibærere
- 5 Drivstofftanker
- 6 Byggvarme - ID 3.31
- 7 Stasjonært utstyr
- 8 Energieffektiv belysning - ID 3.48
- 9 Brakkeriggen - ID 3.49
- 10 Energiplan for elektrisk energi
- 11 Ansvar for elektriske anlegg
- 12 Mislighold av miljøbestemmelser

1 Innledning

Stavanger kommune har som mål å redusere de direkte klimagassutslippene med 80% innen 2030 sammenlignet med 2015, samt være fossilfrie innen 2040.

Stavanger kommune har også signert en storbyerklæring som er politisk vedtatt, der målet er at Stavanger kommune sine byggeplasser og anleggsområder skal være utslippsfrie i 2025.

For enkelte av punktene i dette dokumentet vises det til en ID. Disse referer til tiltaks- ID i klima og miljøplanens handlingsplan. Klima- og miljøplanens handlingsplan kan leses her: [handlingsplan-klima-og-miljo-2022-2026.pdf](https://stavanger.kommune.no/handlingsplan-klima-og-miljo-2022-2026.pdf) (stavanger.kommune.no).

Regler og krav i dette dokument omfattes av entreprenøren og deres eventuelle underentreprenører.

Entreprenøren skal oppfylle de spesifikke kravene som følger av punktene 2 til 9 i dette dokument.

2 Minimum utslippsfrie byggeplass eller anleggsområde - ID 3.42

Stavanger kommune sine byggeplasser og anleggsområder skal være utslippsfrie.

I dette prosjektet gjelder at all grave- og opplastning av masser, samt arbeid med steindekker innenfor anleggsområdet, skal utføres med utslippsfritt utstyr.

Legging av asfalt er unntatt kravet om utslippsfritt utstyr.

Lastebiler er unntatt kravet.

*Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) §§ 3-6 til 3-9

3 Krav til maskiner - 3.53

Alle maskiner som benyttes på byggeplassen eller anleggsområdet skal minimum tilfredsstille typegodkjenning steg 4/IV eller gå på utslippsfri teknologi. Alle maskiner som benyttes skal være CE-godkjent og registrert i maskinregisteret eller tilsvarende register. Alle maskiner skal ha et unikt individnummer. Gravemaskiner med større vekt enn 8 tonn skal ha digital maskinstyring.

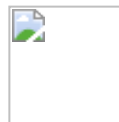
Alle kjøretøy som benyttes til transport av masser, materialer og andre leveranser som fjernes fra eller leveres til byggeplasser og anleggsområder skal minst være euroklasse 6/VI eller gå på utslippsfri teknologi.

Tomgangskjøring av kjøretøy skal unngås på byggherrens byggeplasser og anleggsområder.

4 Oppfølging av maskiner og energibærere

På forespørsel fra byggherren, skal entreprenøren til enhver tid kunne redegjøre for hvilke maskiner som benyttes på den aktuelle byggeplassen eller anleggsområdet. Entreprenøren skal da oversende dokumentasjon i form av maskintype, drivstoff og individnummer. Entreprenøren skal til enhver tid kunne fremlegge dokumentasjon på timebruken på maskinnivå.

Entreprenøren skal ved oppstart og ved avvikling av byggeplassen eller anleggsområdet rapportere følgende maskininformasjon til byggherren: maskintype, individnummer, motortype, energibærer, og bilde på time telleren for samtlige maskiner eller utstyr som tas i bruk eller tas ut.

bruk. De samme kravene på rapportering gjelder ved inn og utførsel av maskiner og utstyr under byggeperioden.

Entreprenøren skal til enhver tid kunne fremlegge dokumentasjon på hvilke energibærere og hvilke mengder som er kjøpt og benyttet i kontraktsperioden. Produsent, leverandør, opprinnelse og eventuell sertifisering skal også kunne dokumenteres for hver energibærer.

Byggherre har rett til å utføre stikkprøver på de maskinene og det utstyret, samt type drivstoff som benyttes på den aktuelle byggeplassen eller anleggsområdet for kontrakten

5 Drivstofftanker

Maskiner og utstyr skal fylles fra tanker etablert på byggeplassen eller anleggsområdet. En slik tank skal ikke følge maskinen eller utstyret dersom maskinen eller utstyret kortvarig tas ut fra byggeplassen eller anleggsområdet for å jobbe i andre prosjekter.

Samtlige tanker skal tydelig merkes med innhold på detaljert nivå f.eks. biodiesel – HVO100. Hver tank skal være merket med et unikt serienummer. Merkingen skal være lesbar på avstand.

Lekkasje ved fylling av drivstoff fra egen tank skal unngås. Drivstofftanker skal plasseres slik at de ikke står utsatt til for skade fra andre aktiviteter. Drivstofftanker skal være utrustet med dobbel bunn/vegg. Videre skal slike tanker være utstyrt med lekkasjedeteksjon, for eksempel sladrørør, gassdetektor, væskeføler e.l. Entreprenøren skal sørge for fortløpende kontroll og vedlikehold av tankanlegget slik at dette er i orden til enhver tid.

Entreprenøren skal ha beredskap for eventuelt lekkasje ved drivstofftanker.

6 Byggvarme - ID 3.31

Byggvarme skal drives med utslippsfri teknologi.

7 Stasjonært utstyr

Tårnkran skal drives med utslippsfri teknologi.

Annet stasjonært utstyr bør drives med utslippsfri teknologi.

8 Energieffektiv belysning - ID 3.48

Belysning på byggeplasser og anleggsområder skal være energieffektiv (LED) og styrt for å unngå belysning når det ikke foregår arbeid, eksempelvis natt og helg.

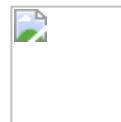
9 Brakkeriggen - ID 3.49

Brakkerigger skal være i samsvar med de krav som følger av TEK17 (Byggteknisk forskrift), og ha system for senkning av temperatur om natten, i helger og ferier. Brakkeriggen skal driftes med og være tilkopledd utslippsfri energikilde. Brakkeriggen skal ha forsvarlig energibruk.

10 Energiplan for elektrisk energi

En energiplan over hele prosjektets planlagte energiforbruk, basert på Stavangerkommune sin mal Beta versjon energiplan, skal legges frem til byggherren senest 15 arbeidsdager etter kontraktsinngåelse eller etter nærmere avtale med byggherre.

I den reviderte energiplanen skal det vedlegges en prinsippskisse over det elektriske anlegget etter prinsippene vist i SN/TS 3770:2023 pkt 10.3.7 figur 14. Her skal det tydelig

fremkommedersom det er tenkt å bruke bufferløsninger/batteribank for å kunne balansere forbruket avkilowattimer per dag mot tilgjengelig effekt fra nettet.Ved større avvik i fremdriftsplanen eller gjennomføringen skal energiplanen oppdateres ogfremlegges til byggherren på ny.

11 Ansvar for elektriske anlegg

Entreprenøren skal ha ansvar for elektriske anlegg for drift av utslippsfrie maskiner og utstyr på lik linje som andre elektriske anlegg på byggeplassen eller anleggsområdet. I dette inngår det at entreprenøren oppretter en egen avtale med strømleverandøren.

For nøyaktig måling av det elektriske energiforbruket på byggeplassen skal det hentes ut energiforbruk fra en AMS-måler koplet til nettselskapets infrastruktur. AMS måleren skal stå på entreprenøren sin side av bygge strømmen og driftes av denne.

12 Mislighold av miljøbestemmelser

Dersom entreprenøren ikke oppfyller krav i punkt 2-11 i dette dokumentet kan byggherren kreve retting av forholdet. I perioden misligholdet pågår og frem til retting har skjedd kan entreprenøren ilegges dagmulkt. Det kan ilegges en dagmulkt for hvert mislighold som oppstår.

Dagmulksatsen per hverdag for brudd på miljøbestemmelser utgjør 1,0 ‰ av kontraktsummen, men ikke mindre enn kr 10 000 eks mva for hver dag misligholdet pågår.

Entreprenørens samlede dagmulksansvar for punkt 2-11 i dette dokument er begrenset til 10% av kontraktsummen.

Behovet for ikraftttredelse av dagmulkt vil vurderes i det enkelte tilfellet og i forhold til misligholdets art.

For større og gjentatte brudd på miljøbestemmelser kan byggherren heve kontrakten.